

Konjunkturstatistik över vakanser (KV)

2013

AM0701

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
0.8	Gallringsföreskrifter	3
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	4
0.12	Uppläggning och genomförande	4
0.13	Internationell rapportering	4
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
1	Översikt	6
1.1	Observationsstorheter	6
1.2	Statistiska målstorheter	6
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	6
1.4	Dokumentation och metadata	7
2	Uppgiftsinsamling	8
2.1	Ram och ramförfarande	8
2.2	Urvalsförfarande	8
2.3	Mätinstrument	9
2.4	Insamlingsförfarande	9
2.5	Databeredning	10
3	Statistisk bearbetning och redovisning	12
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	12
3.2	Redovisningsförfaranden	13
4	Slutliga observationsregister	14
4.1	Produktionsversioner	14
4.2	Arkiveringsversioner	14
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	14

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde:

Arbetsmarknad

0.2 Statistikområde

Statistikområde:

Vakanser och arbetslöshet

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:

Postadress:

Besöksadress:

Kontaktperson:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Statistiska centralbyrån

701 89 Örebro

Klostergatan 23

Dolan Haddad

019- 17 65 43

fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:

Postadress:

Besöksadress:

Kontaktperson:

Telefon:

Telefax:

E-post:

Statistiska centralbyrån

701 89 Örebro

Klostergatan 23

Dolan Haddad

019- 17 65 43

fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB:s föreskrifter, SCB-FS 2003:15.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Enkäter arkiveras i två år efter undersökningstillfället och gallras därefter under förutsättning att registret är arkiverat.

0.9 EU-reglering

EU-reglering finns och fungerar som rekommendationer för hur undersökningarna bör genomföras. Beslut har fattats om en gemensam europeisk vakansundersökning. Syftet med denna är att utveckla en gemensam metodologi för att säkerställa konsistens mellan respektive lands vakansundersökningar.

0.10 Syfte och historik

Syftet är att med hög precision beskriva efterfrågan på utnyttjad arbetskraft, antalet vakanser, samt antalet lediga jobb. Uppgifter presenteras för hela arbetsmarknaden fördelat på näringsgren, region och storleksklass.

Undersökningen inleddes under tredje kvartalet år 2000.

Från och med tredje kvartalet 2004 används en ny struktur på hjälpinformationen. Detta kan medföra en viss nivåskillnad gentemot tidigare skattningar. I uppgifterna för jämförelsekvartalet har den nya strukturen använts.

Inför andra kvartalet 2006 ändrades designen på undersökningen för offentlig sektor då målobjekt ändrades från arbetsställe till juridisk enhet. Detta påverkar nivån på det redovisade antalet jobb och jämförelser kan därför inte göras med tidigare redovisade uppgifter för offentlig sektor. För offentlig sektor samlas inte längre uppgifter in om de lediga jobben är bemannade eller obemannade. Därmed går det inte härleda antalet vakanser och redovisning av dessa upphör från och med andra kvartalet 2006 för offentlig sektor.

Statistiken redovisas efter standard för svensk näringsgrensindelning (SNI), vilken även är anpassad efter den europeiska standarden. Från och med första kvartalet 2009 har en ny version av denna klassificering, SNI 2007, införts. Omläggningen till den nya näringsgrensindelningen har medfört att antalet redovisningsgrupper har ökat. Vid jämförelse med tidigare resultat bör detta tas i åtanke.

0.11 Statistikanvändning

Statistiken används främst av Arbetsförmedlingen, Medlingsinstitutet, Närings- och Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet samt Riksbanken. Statistiken används även av universitet och fristående forskare.

0.12 Uppläggning och genomförande

Samtliga aktiva arbetsställen i Företagsdatabasen (FDB) som har minst 1 anställd utgör ramen för undersökningen. Uppgifter avseende privat sektor samlas in via en postenkät från ett urval av cirka 16 700 arbetsställen. Samtliga uppgiftslämnare erbjuds alternativet att lämna uppgifterna via en elektronisk blankett på SCB:s webbplats. Datainsamlingen är samordnad med Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS). Det innebär att Konjunkturstatistik över vakanser som en följd får likadan stratumindelning som KS. Stratifiering görs efter näringsgren och storleksklass. Strata innehållande arbetsställen med 100 anställda eller fler totalundersöks.

Uppgifter avseende den offentliga sektorn samlas in från ett urval av cirka 650 juridiska enheter. Strata innehållande juridiska enheter som har 100 eller fler anställda i statlig sektor totalundersöks. I kommunal sektor totalundersöks strata innehållande juridiska enheter med 50 anställda eller fler. Samtliga juridiska enheter vilka hänförs till landstingssektorn ingår i urvalet.

Insamling av uppgifter från objekt tillhörande totalundersökta strata sker för kvartalets alla tre månader medan resterande del av urvalet delas upp i tre delar vilka svarar för var sin månad i kvartalet. Referensdag är den mittersta onsdagen i månaden och publicering sker cirka sex veckor efter kvartalets slut.

0.13 Internationell rapportering

Statistiken redovisas till Eurostat kvartalsvis inom ramen för en uppgörelse mellan parterna. Variabeln "Lediga jobb" i SCB:s undersökning motsvarar Eurostats definition av "Vacancies".

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga planerade förändringar i kommande undersökningar.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Arbetsställe

1. Antalet lediga jobb
- 2.2a. Obemannat trots att bemanning önskades på redovisningsdagen.
- 2b. Obemannat därför ingen bemanning önskas eller planeras efter redovisningsdagen
- 3a. bemannat av avgående medarbetare
- 3b. bemannat av vikarie eller tillfälligt anställd
- 3c. bemannat av personal från banningsföretag eller av konsult

Frågebatteriet är uppställt på så sätt att uppgiftslämnaren inte behöver göra en egen tolkning av vakansbegreppet. Vi kan genom de redovisade uppgifterna härleda antalet vakanser.

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Arbetsgivare registrerade som aktiva och som har anställda	Sektor, Bransch, Storlekssklass, Region , Bemanningstyp	Lediga jobb	Antal, Förändringstal
	Bransch, Storlekssklass, Region	Vakanser	Antal, Förändringstal
	Bransch, Storlekssklass, Region	Rekryteringsgrad	Andel
	Bransch, Storlekssklass, Region	Vakansgrad	Andel
	Bransch, Region	Genomsnittlig rekryteringstid	Andel

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Resultaten från undersökningen presenteras kvartalsvis i Statistiskt meddelande AM 46. Publikationen innehåller

fjorton tabeller och en tidsserie över lediga jobb och vakanser. En elektronisk version finns tillgänglig på SCB:s webbplats. Där finns också pressmeddelanden, en kort presentation av undersökningen, ett par tabeller och diagram samt även vetenskapliga artiklar baserade på undersökningens statistik. I Sveriges Statistiska databaser finns tio tabeller redovisade.

Det slutliga observationsregistret sparas för vidareanvändning.

1.4 Dokumentation och metadata

Statistiken finns dokumenterad i Beskrivning av statistiken med kvalitetsdeklaration samt enligt SCB:s dokumentationsmodell.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Urvalsramen skapas ur SCB:s Företagsdatabas (FDB) två gånger under året, i mars och augusti. Urvalet i mars används för kvartal 2 och 3 och urvalet i augusti används för kvartal 4 samt för 1:a kvartalet året därpå.

Urvalsramen består av de arbetsställen/ enheter som är registrerade som aktiva och som har en eller fler anställda. Urvalsramen består av två delar, privat sektor och offentlig sektor.

Privat sektor: Objekt är arbetsställe. Kriterierna som ställs till FDB är sektorkoder 1, 2, 6, 7 och sektorkod 320, 413, 423 i kombination med ägarkategori 10, 20, 30 samt juridisk form 49. De sista sektorgrupperna avser statligt-, landstings- och de kommunalt ägda aktiebolagen.

Offentlig sektor: Objekt är juridisk enhet. Kriterierna som ställs till FDB är sektorskoder 3, 5, 41, 42 med undantag för sektorskod 320, 413, 423 i kombination med ägarkategori 10, 20, 30 samt juridisk form 49.

Övertäckningen uppgår till cirka fyra procent för privat sektor. Övertäckningen i offentlig sektor är ungefär tre procent. För att kompensera undertäckningen dras nytt urval varje halvår.

2.2 Urvalsförfarande

Urvalsramen skapades ur FDB och består av arbetsställen/ enheter som där är registrerade som aktiva och som har någon anställd. Den urvalsmetod som används ger ett obundet slumpmässigt urval (OSU) av arbetsställen inom strata.

Rampopulationen stratifieras efter näringsgren och storleksklass.

Insamling av uppgifter sker med hjälp av blanketter som sänds ut och samlas in varje kvartal.

I undersökningen för första kvartalet 2013 uppgår kvartalsurvalet för den privata sektorn till cirka 16 700 arbetsställen som allokeras över olika strata. Kvartalsurvalet för den offentliga sektorn uppgår till 650 juridiska enheter. I de strata som totalundersöks uppgår antalet arbetsställen till ca 3 200 för privat sektor. För offentlig sektor är motsvarande uppgift ca. 470

enheter. Dessa objekt ingår i undersökningen varje månad. Övriga arbetsställen fördelas slumpvis i tre delar inom varje stratum där varje tredjedel svarar för en månad vardera i kvartalet. Genom att tredela urvalet speglas kvartalet bättre än om endast en månad i kvartalet undersöks.

Allokeringen av urvalet bland strata med arbetsställen som har undersöks på urvalsbasis görs så att skattningarna i samtliga redovisningsgrupper för KV skall ha samma relativa medelfel.

2.3 Mätinstrument

Uppgiftsinsamling sker i huvudsak via webbenkät och insamlingen är, till de delar där det är samma kontaktperson, samordnad med undersökningen Kortperiodisk sysselsättningsstatistik. Samtliga uppgiftslämnare erbjuds även att lämna uppgifter via postenkät. Med enkäten följer ett missiv och svarskuvert. Resurser vid SCB:s Intervjuenhet används för insamling under vissa perioder.

2.4 Insamlingsförfarande

Det föreligger lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter till SCB. I svensk författningssamling (SFS 2001:99, 2001:100) anges att statistiken är obligatorisk. Arbetsställe som ej fullgjort sina skyldigheter kan därmed föreläggas med och tilldömas vite.

Till de som redovisar elektroniskt via SCB:s elektroniska insamlingsverktyg SIV, skickas uppmaning ut ca en vecka efter referensdagen via e-post. Postenkät skickas ut samtidigt till de som vill redovisa på detta sätt.

Påminnelse skickas med e-postbrev till de som redovisar elektroniskt via SIV. Till de som valt att redovisa via postenkät skickas brevpåminnelser ut den första arbetsdagen efter sista svarsdag och försändelsen innehåller ett påminnelsebrev samt en ny enkät. Påminnelser skickas endast till arbetsställen i stratum som inte totalundersöks eftersom arbetsställen tillhörande totalundersökta strata indirekt påminns med nästa månads blankett. Telefonpåminnelse sker i ett sista steg vid förekomst av telefonnummer och tid.

Det ovägda bortfallet uppgår till omkring elva procent i privat sektor och en procent i offentlig sektor. Det storleksvägda bortfallet uppgår till omkring tio procent i privat sektor och till noll procent i offentlig sektor. Bortfallet redovisas med avseende på ej inkomna blanketter för vilka inga uppgifter erhållits för referenskvartalet.

Skattningen av de redovisade storheterna sker med hjälp av en s.k. GREG-estimator (General Regression Estimator) där uppgifter om antal anställda i SCB:s företagsregister används som hjälpinformation.

2.5 Databeredning

När enkäten ankommer genomgår den först en manuell förgranskning och syftet är att avgöra om enkäten behöver behandlas på något sätt. När postenkäterna gått igenom den manuella förgranskningen förs de vidare till skanning och dataregistreringsgranskning. Skanningsprocessen har fyra steg: skanning, tolkning, verifiering och överföring. I skanningsprocessen utförs granskning av enkäter både automatiskt och manuellt i programmet Eyes and hands. Dataregistreringsgranskningen syftar till att upptäcka skanningsfel.

När materialet är granskat överförs det till databasen för ytterligare granskning som syftar till att upptäcka avvikelser som kan utgöra fel. Fel kan uppstå som föranleder antingen att man kontakter uppgiftslämnaren eller går in i FDB för att kontrollera vad som har hänt på arbetsstället, t.ex. nedläggning, konkurs eller omorganisation.

Efter dataregistrering sker produktionsgranskning. Varje fel som upptäcks följs av en felkod och en feltext. Meddelandena anges i datasystemet med sifferkod och klartext. Till grund för feltexterna ligger de granskningsgränser som är inlagda i systemet. Dessa gränser är baserade på ämneskunskap och erfarenhet av de fel uppgiftslämnarna vanligen gör. De uppenbara fel som upptäcks, verifieringsfel etc., åtgärdas omgående. Vid eventuella kvarstående fel kontaktas uppgiftslämnaren för komplettering eller korrigerings av lämnade uppgifter och för eventuella förklaringar som kan motivera att blanketten skall godkännas trots att uppgifterna faller

utanför gällande gränser. En kommentar ska i dessa lägen göras.

När allt material för en produktionsomgång samlats in granskas materialet på den nivå som det ska publiceras. Granskningen utförs på tabellcells nivå och syftar till att identifiera objekt som har stor påverkan på skattningen av totalen.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

Syftet med resultatframställningen är att med så hög precision som möjligt ta fram skattningar av totaler och deltotaler för lediga jobb och vakanser för den privata respektive offentliga sektorn, både på bransch- och regionnivå. Processen resulterar i publicering enligt en av produktansvarig förutbestämd plan. Filer ska även genereras för uppdragsprocessen för att kunna förse eventuella kunder med specialbearbetningar av resultatet.

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Månadsskattningarna görs med standardmetoder. Månadsskattningarna baseras på ett urval om 7 700 arbetsställen. Kvartalsskattningen görs genom att väga samman månadsskattningarna och omfattar 22 000 observationer. Ett problem är dock att månadsskattningarna inte är oberoende av varandra när en tredelning av urvalet har gjorts. Väntevärdesriktiga punktskattningar kan erhållas standardmässigt men standardskattningen av medelfelen blir icke-väntevärdesriktiga i de fall urvalsfraktionerna i strata är stora. Detta bias elimineras i KV genom att göra mätningar alla tre månader i de strata där urvalsfraktionen är stor. I de strata som inte totalundersöks är urvalsfraktionerna i allmänhet små varför problemet med medelfelsskattningarna är litet. Effekterna av den slumpmässiga tredelningen har utretts i Andersson, C. "Effekter av att dela upp ett urval i två eller flera slumpgrupper", SCB/ AM 1999.

Kvartalstotaler

Statistiken utgörs av skattade värden på totaler och andelar.

Totaler skattas med:

$$\hat{Y}_q = \sum_h^H \frac{N_h}{m_h} \sum_j^{m_h} w_{hj} y_{hj}^*$$

där

q = redovisningsgrupp, h = stratum, H = antal stratum

N_h = antal objekt i bruttopopulationen

m_h = antal objekt som svarat inklusive objekt som ej tillhör undersökningspopulationen

$y_{hj}^* = y_{hj}$ om objekt j tillhör redovisningsgrupp q , 0 annars

w_{hj} = kalibreringsvikt

3.2 Redovisningsförfaranden

Resultaten från undersökningen presenteras kvartalsvis i Statistiskt meddelande AM 46. Redovisning sker 45-50 dagar efter undersökningsperiodens slut. Publikationen innehåller fjorton tabeller och finns tillgänglig på SCB:s webbplats. Där finns också pressmeddelanden, en kort presentation av undersökningen, samt även en tabell och två diagram. I Sveriges Statistiska databaser finns 10 tabeller redovisade.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Konjunkturstatistik över vakanser
Registervariant	Privat och offentlig sektor
Registerversion	Kvartal 1 2013

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata>. Klicka dig fram m.h.a. namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången